

Dansa de Campdevàdol

A l'entorn del ball

A Campdevàdol, al Ripollès, el costum de fer Dansa es reduí practicament a la festa major, el tercer diumenge de setembre. El repertori de balls de plaça antics foren reduïts i substituïts per balls del dia. El dia de la festa major però i gràcies al ritual de canvi de càrrec dels pavordes del Roser es mantingueren un parell de balls que són els que amb el temps han conformat el que coneixem per Dansa de Campdevàdol.

Es tracta de dos balls de caràcter diferenciat: el que podríem considerar com a una variant de ball cerdà i unes corrandes.

De la primera melodia el masnoví Lluís Millet hi reconegué una nadala francesa publicada a mitjans segle XVI i és emprada en d'altres danses de la zona com la feta a Gombreny o a Falgars.

Destaca en aquest ball la figura masculina del capdanser anomenat galer en el qual se li ha volgut veure sovint la reminiscència de la figura del senyor feudal i el vell costum dels mals usos.

L'existència d'un capdanser encarregat d'aparellar les senyores que volen prendre part en el ball és coneguda també en d'altres localitats més allunyades com pot ser Sant Pol a la Costa de Llevant sense que però mai s'hagi relacionat amb el medieval costum.

La particular fesomia que ha induït a aquesta suposició es deu a la reducció de la Dansa a un ball cerdà i a la participació darrerament exclusiva dels pavordes del Roser.

Dansa de Campdevàrol

À Pal-me - ro - la n'han tre - ta_u - na mo - da.

Les de sant Jau - me la vo - len se - guir.

Quan el rec - tor ja les té - dic - ta - des,

tren - quen el trac - te i_es vo - len des - dir.

Quan el rec - tor ja les té - dic - ta - des

tre - quen el trac - te i_es vo - len des - dir.

2

Fa si^b/do⁷ Fa

Les no - es de Camp - de - và - nol, sem - pre

si^b/do⁷ Fa si^b/do⁷

guai - ten de - ga - nyó. Les no - es de Camp - de -

Fa si^b/do⁷ Fa

và - nol sem - pre guai - ten de - ga - nyó. E - lles

Do⁷ Si^b Fa Si^b Fa Do

tan - quen la - fi - nes - tra i guai - ten pel fi - nes -

Fa Fa Do⁷ Si^b Fa Do⁷

tró. E - lles tan - quen la - fi - nes - tra i guai - ten pèl

1 2

Fa Do⁷ Fa Fa

fi - nes - tró. Les no - tró.

A l'entorn de la cançó

Al ball se li aplicava una lletra similar a la de les corrandes. A diferència però, de la majoria de corrandes, aquestes estan pensades com a decasil·labs, si bé es juga amb els melismes per a tapar els versos coixos. Ens han arribat unes poques lletres aplicables les quals també eren aplicades a melodies de danses similars com la Dansa de Falgars o la Dansa de Gombreny.

Pel que fa a les lletres triades per a la part pròpiament de corrandes he triat lletres que fessin referència a la localitat. Certament les lletres despectives mai s'han emprat pels vilatans del mateix lloc, sinó que han estat els pobles veïns els qui les cantaven.

A

A Palmerola n'han tret una moda,
les de sant Jaume la volen seguir:
*Quan el rector ja les té dictades
trenquen els tractes i es volen desdir.* (Bis)

A Gironella que és vila molt bella,
n'hi ha una donzella que mi em fa penar.
*Si els seus ho volen i se'n consolen,
desitjaria poder-m'hi casar.* (Bis)

A can Quintana sovint jo hi anava
tan sols per veure aquell ric mirall
*Ai prego a Déu ja mai l'hagués vista
no en daria pena ni tant de treball.* (Bis)

Quatre vegades la'n so demanada.
Quatre vegades me'n so dit que no.
*Quatre vegades, quatre carbasses
Déu en conservi la bona llavor.* (Bis)

Són vostres ulls, vostres cabells i orelles,
pits i mamelles que em tenen lligat.
*Dic: Adéu vila, dic: adéu nina
tu n'ets la causa que me'n tinc d'anar.* (Bis)

Minyons alerta que és cosa certa
si us ve el desvari de voler-vos casar,
*feu fer un paper davant del notari
i així els tractes no es podran trencar.* (Bis)

B

*Les noies de Campdevàrol
sempre guaiten de ganyó, (Bis)
Elles tanquen la finestra
í guaiten pel finestró. (Bis)*

*Ai noies de Campdevàrol,
no aneu a pixar al riu, (Bis)
que les de Ripoll es queixen
que l'aigua els entorbiu. (Bis)*

Propostes d'utilització

Solament tenim sis estrofes de les vuit que serien necessàries per tal de desenvolupar la dansa. Podem fer les dues tirades que falten amb la boca closa a la primera i a la vuitena tirades, les dues en què pròpiament fem un passeig. Ens acompanyarem amb la guitarra.

Descripció coreogràfica

El ball es fa amb dos punts o passos molt específics:

Punt de perdiu.- També anomenat pas d'ocell, pas de pardal...Es tracta d'un caminar de puntetes, sense exagerar, fent coincidir una passa per temps. El peu dret comença i ha de coincidir en el temps fort dels compassos senars.

Punt del galer.- No es tracta de cap pas, sinó d'una combinació de passos. Les diferents anotacions solen discrepar no en el concepte sinó en la visió personal de cadascú sobre la dansa catalana i a la necessitat de codificar i descodificar la realitat observada. La combinació es fa sobre quatre compassos i bàsicament consisteix en:

2 punts plans

1 salt

1 salutació

Aquesta combinació, des del punt de vista de l'escola de l'esbart Verdaguer, per exemple, es transforma en 2 punts plans endarrera, més un salt de morisca saltat en temps fort i salutació amb peu dret.